

FM: Šā gada pirmajos divos mēnešos inflācijas līmenis saglabājas stabils ap 3%

Publicēts: 08.03.2019.

Lai arī šā gada februārī patēriņa cenas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi palielinājās vien par 0,1%, tomēr gada laikā inflācijas līmenis ir izteiktāks un sasniedza 2,9%. Jāatzīmē, ka šā gada janvārī patēriņa cenu pieaugums gada griezumā bija tieši 3%. Tādējādi 2019. gada pirmajos divos mēnešos inflācijas līmenis saglabājies stabils un turas ap 3%.

Patēriņa cenu paaugstinošie faktori šā gada februārī bija līdzīgi iepriekšējam mēnesim un kopumā ir saistīti ar cenu pieaugumu ar mājokļa uzturēšanas saistīto preču un pakalpojumu cenu kāpumu, it īpaši komunālajiem pakalpojumiem. Papildus tam vidējo cenu līmeni paaugstināja augstākas alkohola un tabakas cenas, kā arī restorānu un citu atpūtas pakalpojumu cenu sadārdzinājums.

Noderīga ziņa? Padalies!

Lielāko paaugstinošo ietekmi uz patēriņa cenu pieaugumu februārī noteica komunālo pakalpojumu cenu kāpums. Gāze bija par 19,9% dārgāka nekā pērnā gada februārī. Tik strauju cenu palielinājumu ietekmēja divi faktori. Pirmkārt, ar 2019. gada 1. janvāri spēkā ir stājušies jaunie divpakāpju dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifi, ieviešot fiksētu maksu par pieslēgumu atbilstoši pieslēguma atļautajai slodzei neatkarīgi no dabasgāzes patēriņa apjoma. Otrkārt, gāzes cenu ietekmēja pērnā gada straujais naftas cenu pieaugums pasaulē. Ņemot vērā gāzes tarifu noteikšanas metodoloģiju mājāsaimniecībām, energoresursu cenu kāpuma ietekme pasaules biržās uz gāzes cenām Latvijā atspoguļojas vēlāk. Tādējādi gāzes cenu pieaugums tuvu 20%, kā tas bija šā gada janvārī un februārī, saglabāsies visu pusgadu, jo tarifi tiek pārskatīti tikai divas reizes gadā, proti, janvārī un februārī.

Būtiski sadārdzinājās arī pārējie mājokļa uzturēšanas pakalpojumi. Atkritumu savākšana bija par 16,3% dārgāka salīdzinājumā ar pērnā gada februāri, ko ietekmēja palielinātās nodokļa likmes par atkritumu apglabāšanu, sākot no šā gada 1. janvāra. Savukārt ūdensapgādes pakalpojumu cenu kāpumu par 14,1% ietekmēja jaunie SIA "Rīgas ūdens" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifi, kuri stājās spēkā no 2018. gada 1. jūnija. Ņemot vērā bāzes efektu, paaugstinoša ietekme uz inflāciju saglabāsies līdz šā gada maijam.

Cenu kāpums kopumā par 7,7% salīdzinājumā ar 2018. gada februāri fiksēts arī elektroenerģijai. To pamatā noteica būtisks elektroenerģijas pērnā gada cenu pieaugums Nord Pool Spot biržā, kas bija ņemts vērā, slēdzot jaunus līgumus par elektroenerģijas piegādi 2019. gadam.

Paaugstinošo ietekmi uz patēriņa cenām februārī atstāja arī alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu cenu pieaugums attiecīgi par 7,3% un 10,2%, salīdzinot ar iepriekšējā gada februāri. Lielā mērā pieaugumu noteica akcīzes nodokļa likmes celšana vēl pērnā gada martā alkoholam un jūlijā cigaretēm. Taču, attiecībā uz tabakas izstrādājumu cenu pieaugumu, pamatojoties uz nemainīgo nodokļu likmju saskaņotā patēriņa cenu pārmaiņu datiem, augstākas akcīzes nodokļa likmes vien neizskaidro fiksēto pieaugumu februārī. Tas nozīmē, ka arī citi faktori palielināja tabakas un cigarešu cenas.

Pārtikas produktu cenas, kas veido nedaudz vairāk nekā piekto daļu no mājsaimniecību patēriņa groza, šā gada februārī gada griezumā pieauga par 1,3%. Salīdzinot ar iepriekšējā gada vidējo cenu, šā gada pirmajos divos mēnešos pārtikas produktu cenas nedaudz paātrinājās, ko galvenokārt ietekmēja netipiski sausie laika apstākļi pērnā gada vasarā Eiropā. Sausums negatīvi ietekmēja graudaugu un atsevišķu dārzeņu ražu apjomu, tajā skaitā arī Latvijā, tāpēc likumsakarīgi, ka tas atstāj paaugstinošu ietekmi uz cenām. Piemēram, šā gada februārī maize bija par 8,6% dārgāka, graudaugi par 7,5%, bet svaigi dārzeņi par 13,5%. Taču atsevišķu importēto pārtikas preču cenas samazinājās, piemēram, kafija un cukurs bija attiecīgi par 6,8% un 10,0% lētāki nekā pirms gada. Lētāki par 2,7% bija arī piena produkti.

Sagaidāms, ka 2019. gada pirmajā pusē inflācijas līmenis kopumā gada griezumā vidēji svārstīsies ap 3%. Gan preču, gan pakalpojumu cenu pieaugums būs aptuveni vienā līmenī un būs tuvu 3%. Preču cenu izmaiņu ietekmēs alkoholisko dzērienu, tabakas izstrādājumu, kā arī maizes un graudaugu cenu kāpums. Savukārt, pakalpojumus galvenokārt ietekmēs komunālo pakalpojumu cenu pieaugums. Papildus tam noturīgs privātais pieprasījums, ko stimulē augsta aktivitāte darba tirgū, un darba samaksas kāpums palielinās cenas arī atpūtas, restorānu un kultūras pakalpojumiem.

 [Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

Vairāk par šo tēmu

[FM: Jūlijā Latvijā atgriežas inflācija](#)

10/08/2020

[FM: Straujā degvielas cenu krituma dēļ maijā fiksēta deflācija](#)

08/06/2020

[FM: Patēriņa cenas aprīlī palika nemainīgas](#)

05/06/2020

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-sa-gada-pirmajos-divos-menesos-inflacijas-limenis-saglabajas-stabils-ap-3>